

IT Eğitiminde KKTC'deki Durum ve IT Piyasa İlişkileri Nasıl Olmalıdır

“Bilişim Adası Kıbrıs”

Mustafa İlkan

*Doğu Akdeniz Üniversitesi
Bilgisayar ve Teknoloji Yüksek Okulu*

Alper Doğanalp

*Doğu Akdeniz Üniversitesi
Bilgisayar ve Teknoloji Yüksek Okulu*

Ülkemizdeki fiili olarak çalışan Üniversite sayısı yedidir. Bu yedi Üniversitenin beşi yerel kaynaklar ile kurulmuş, biri dış kaynaklar ama yerel olarak kurulmuş ve YÖDAK şemsiyesi altında çalışan üniversitelerimiz olup bir tanesi de özel yasa ile kurulmuş ve YÖDAK'a tabi olmayan bir üniversitedir. Bu üniversitelerimizin tümünde Bilgisayar ile ilgili birçok program bulunmaktadır. Bu programlar arasında koordinasyon hemen hemen yoktur. Piyasa ile ilgili bağlantılar bireysel bazda sürdürülmeye çalışılmaktadır.

Alan ile ilgili yasalar ve yönetim kararlarında alanda faaliyet gösteren Üniversiteler ve programlar bazında işbirliği veya görüş alış verişi çok sınırlıdır. Piyasadaki çalışma koşulları ile çalışmaları düzenleyecek olan düzenlemeler şimdiye kadar hep eksik kalmıştır.

KKTC'de uygulanmakta olan E-Devlet projesi kapsamında önemli adımlar atılmasına rağmen, devamlılık sağlamada yetersiz kalınmaktadır. E-Devletin ana unsuru olan E-İnsan yetiştirmede piyasalar ile kopuk bir eğitim modeli geliştirilmiş, gerek piyasaların ve gerekse yönetimlerin güveni tam olarak sağlanamamıştır. Bu güvensizlik ortamında gerçek IT ve Bilişim uygulamalarının yapılması da bireysel ve bölük pörçük yapılmaya çalışılmaktadır.

Özellikle IT sektörü çok canlı ve yaşayan bir alan olduğundan IT eğitimi de buna bağlı olarak sürekli kendini yenilemeli ve üniversitelerdeki müfredatları klasik olmaktan çıkıp kolay değişebilen esnek bir yapıya kavuşturulmalıdır. Bu yapı IT eğitimi sonrası da başka alanlar ile evlilik yapacak şekilde tasarlanmalıdır.

Günümüzde IT tek başına pek anlam taşımayıp, IT ve Bankacılık (IT and Banking), IT ve İşletme (IT and Business), IT ve Ticaret (IT and Trading), IT ve Eğitim (IT and Education, Distance Learning, Online Education), IT ve Basın (IT and Communication) gibi evliliklere imkan verecek süreçleri sunmalıdır. Müfredatlar bu şekilde geliştirilirse o alanda eğitim alan öğrenciler de çok geniş bir yelpazede vizyon sahibi olup piyasalara kolayca adapte olmaları sağlanabilir.

IT piyasaları eğitimden yeterince yararlanamamaktadır. Bu gerek yapılanma ve gerekse piyasaların darlığı ile ilgili olmakla birlikte, rekabetçi ortamı sağlamada ve dolayısı ile eğitimin kalitesini artırmada olumsuz bir faktördür. IT eğitimindeki müfredatlar değil yıllık aylık ve hatta günlük değişime açık olacak şekilde planlanmalı ve IT sektörünü ihmal etmemelidir. IT sektörünün beklentilerine cevap vermek ve ortak çalışmalarda bulunmanın yolları müfredatlar ile sağlanmalıdır.

IT sektöründe eğitim alan öğrencilerin ve IT mezunlarının E-Devlet projesinde çalışması sağlanmalı ve öncelikli olarak E-Daire, E-Bakanlık ve sonunda da E-Devlet projesi tam anlamı ile bitirilmeli ve kullanıma açılmalıdır. Unutulmaması gereken nokta ise, bu projelerde en önemli unsurun da eğitilmiş insan unsurudur. Bu da E-İnsan ile sağlanabilir. Böyle bir proje yüzlerce IT mezunu insanımıza iş ve kendini geliştirme anlamı taşır.

IT eğitimi çok somut gibi algılanmamakta ve olayların hep soyut olduğu hissini uyandırmaktadır. Bu da bu alanı tercih edecek gençlerin soru işaretlerine sebep olmaktadır. IT eğitimi mesleki alan evlilikleri ile bütünleştirilirse daha somut bir tabana oturtulabileceğinden tercih edilme şansını da sağlayacaktır. Örneğin Uzaktan eğitim, İnternet ile pazarlama, elektronik bankacılık gibi uygulamalar IT alanının daha iyi kavranabilmesini sağlayacaktır. Gerek lisans ve gerekse yüksek lisans seviyesinde böyle evlilik yaparak eğitim yapma şansı sağlanması sektörün daha anlamlı olmasını sağlayacaktır.

Ülkemizde bu uygulamaların teşvik edilmesini bırakın, son kararlar ile de IT eğitimi almak isteyen gençlerin önu tamamen tıkanmıştır. Bu alanda eğitim alacak olan gençlerimizin burs alma olanakları ortadan kaldırılmıştır. Oysa bu alan iş bulmaktan çok iş kurmaya ve özel sektöre destek olacak bir karaktere sahip olduğundan, doğru yönlendirmeler ile işsizlik değil, tam aksine istihdam olanağı yaratacak niteliktedir. Ama ülkemizde IT eğitimi bu yönde algılanmadığı için bir yük gibi görülmüş ve burs kapsamından çıkarılmıştır.

Ülkemiz, tanınmamışlığın acısını yaşamakta olup ekonomik faaliyetlerimizin nerede ise tümü bu engele takılmaktadır. Bu da, dolayısı ile devlet kapısına yığılmayı ve işsizlik görüntüsü vermeyi beraberinde getirmiştir. Oysa elektronik ortamda üretilecek yazılım projeleri, sınır, devlet veya tanınmamışlık gibi sınırlamalara tabi değildir. Ülkemiz iyi bir proje ve politika ile bir yazılım adasına dönüştürülebilir. Hindistan buna en güzel örnektir.

Ekonomik sınırlamaları ve engelleri aşmak, politik yönden çok zor olmakta birlikte yazılım veya teknolojik yönden oldukça kolaydır. Bu yolla Yazılım Adası olmak da bir hayal değildir, IT eğitim alanı şimdi olduğu gibi tıkanmamalı, her IT eğitimi almak isteyen burslar ile teşvik

edilmeli ve bu alanda iş kurmak için de desteklenmelidir. Tanınmamışlık duvarının arkasına saklanmadan yazılım ve teknoloji üretimi teşvik edilip, ülkemizi şu andaki ekonomik tıkanıklığı uluslararası alanda da aşılabilir.

E-Devlet ve yazılım adası projesini destekleyen en önemli unsur olan E-İnsan da teşvik edilmeli ve iş kurma yolları ona açılmalıdır.

Bankacılığın sınırı ve ülkesi yok, internet üzerinden ticaret yapmanın sınırı ve ülkesi yok, uzaktan ve elektronik ortamda eğitimin ülkesi ve sınırı yok, yazılım geliştiriminin ülkesi ve sınırı yok ayrıca elektronik ortamda pasaport da sorulmadığına göre bu eğitim alanı KKTC için de sıkıntılarının aşılmasında bir ön adım olabilir Bu da, bu alanda eğitim alacak olan insanımızın teşvik edilmesi ile mümkündür. **Şu anki uygulama ile IT eğitimindeki insanlarımıza burs kısıtlaması getirerek bu alanda adım atmamız mümkün değildir.**

Tüm devlet dairelerinde işlemlerin internet üzerinden yapıldığı ve alındı belgesinin "reply" yapıldığı ve günü gününe işlerin takip edilip bitirildiği bir ortamın insan psikolojisi üzerinde bıraktığı olumlu izlenim herşeyin üzerindedir. Vatandaş şikayetini internet üzerinden yapıp aynı yöntemle evinden cevap alabilirse toplumun psikolojisine olan olumlu etkisi ve yönetimin verimliliğini tartışmasız kabul etmemiz gerekir.

E-Devlet projesi uygulamasında Türkiye önemli bir mesafe katedmiş olup bu konuda sıralaması ön sıralardadır. Teknolojik desteğini küçümsemeyeceğimiz Türkiye'den bu konuda da gerekli girişim yapılırsa altyapı ve ekonomik destek sağlanıp kendi bilişim uzmanlarımız aracılığı ile istenilen noktaya gelebileceğimiz tartışılmazdır.

Toplum bireylerine ulaşmada, onlara eğitimi evlerine götürmede, toplumu her alanda eğitmede internet ortamının rolü çok önemli olup bunun mimarları da IT alanından mezun olanlardır.

KKTC Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ), Bilgisayar ve Teknoloji Yüksek Okulu (BTYO)-Bilgi Teknolojileri (IT, Information Technology) programı da adanın en iyi yazılımcılarını kadrosunda tutarak bu alanda önemli bir eksiği kapatmaktadır. Proje tabanlı eğitim modeli ile IT alanında 13 yıldır eğitim veren DAÜ-BTYO-IT programı gerek uluslararası öğrenci çekmede ve gerekse TC ve KKTC piyasalarına IT uzmanı yetiştirmede çok başarılı bir grafik çizip, piyasaların ihtiyacı olan hazır ve kaliteli elemanları IT sektörüne sağlamaktadır. Yüksek lisans ve doktora yapmak isteyen mezunları için esnek müfredatları çok uygun olup, IT ve Bankacılık, IT ve İşletme, IT ve Eğitim, Uzaktan Eğitim, konularında alan evliliği yapıp her sektörde daha ileri yüksek lisans yapma şansı da vermektedir.

Öğrencilerini daha mezun olmadan piyasalara yaklaşır BTYO-IT programı, mezuniyet projelerini gerçek hayat problemlerinden seçip öğrencilerini bu alanda hazır hale getirmektedir. Hazır ve piyasaları bilen mezunlar hem iş kurmada başarılı hem de iş bulurken işverenlere de çok büyük ekonomik tasarruf sağlamaktadır. Güncel yazılımları programına hemen alabilen yapısı ile BTYO-IT programı ürettiği çeşitli projeler ile topluma da büyük katkı yapmaktadır.

Dr Burhan Nalbantoğlu Hastanesi Kan Bankası Projesi,

KKTC Milli Eğitim Bakanlığı e-kitap projesi
Talassamialılar Derneği Projesi
Mağusa Mahkemeleri Projesi
Mağusa Belediyesi Yazılım Projesi
İş Bul Staj Bul Projesi
Çeşitli sektörlerle yapılan stok projeleri
SOS Çocuk Köyü Portalı projesi
Turizm Sektörüne yönelik projeler
Tüm KKTC Orta ve İlk öğretim okullarına teknik servis desteği projesi
DAÜ İçerisindeki PC tamir ve Bakımları projesi
DAÜ Kitap Satış Birimi Portalı (elektronik kart ödemeli)

Gibi projeler DAÜ-BTYO'nun henüz mezun olmamış öğrencilerinin yaptığı bitirme projeleridir. Staja giden öğrencilerin gerçek ortamdaki muhatapları ile birlikte yaptıkları projeleri yine piyasadaki muhatapları ile birlikte projelendirip yapmaları onları piyasa ile iç içe eğitim almanın sonsuz imkanlarına kavuşturmaktadır. Bu yolla BTYO-IT mezunları piyasayı bilerek mezun olmakta, proje yönetimi, zaman yönetimi, iş paylaşımı ve işbirliğini de bilerek gerçek ortamı öğrenmektedirler.

BTYO IT müfredatının ana eğitim başlıkları

- Yazılım/programlama
- Web tasarımı ve programlama
- Veritabanı uygulamaları
- Bilgisayar ağları
- Sistem çözümleme
- IT proje yönetimi
- Bilgisayar donanımı

BTYO IT müfredatındaki derslerin alan ağırlıkları ise 24% üniversite seçmeli dersler, 14% fakülte mecburi dersler, 39% alan mecburi dersler, 6% üniversite sosyal seçmeli dersler 17% alan seçmeli dersler.

İçerdiği teknik seçmeli dersler sayesinde öğrencilerimiz piyasaya veya yüksek lisansa yönelebilir. Yüksek lisansa yönelecek mezunlarımız seçtikleri alandaki fark derslerini seçmeli derslerini o alandan seçerek mezun olmadan tamamlama şansına sahip olup piyasaya çıkacak olanlar da seçmeli derslerini teknik derslerden seçip kendilerini piyasaya hazırlamaktadırlar.

Eğitim Bakanlığımızın bu alandaki gelişmeleri desteklemesi ve bu alanda eğitim almak isteyen gençlerimize şu anda kapalı olan burs alma kapılarını açmasından ülkemiz karlı çıkacaktır. Bu alanda rekabeti artırmak ve doğru yönlendirmeler yapmak işsizliğe de, ekonomik ambargolara da bir anlamda çare olabilecektir. Rekabetin olmadığı alanda başarı beklemek de biraz saflık olacaktır.

IT ve bilişim eğitiminde en önemli unsurun piyasa bağlantısı ile proje yönetimi olduğu gerçeğini kavrayarak eğitimini sürdüren DAÜ BTYO IT programı, proje tabanlı eğitim modeli ile başarılı mezunlar verip piyasalara ve e-devlet projesine katkı sağlamaktadır. E-İnsan, E-Daire, ve E-Devlet zinciri ülkemizin her hareketinin kayıt altına alınmasında ve ayrıca politika belirleyicilerimize ışık tutmasında en önemli zincirdir. Bunun yolu da bu alanda daha fazla eğitilmiş insan, daha fazla teşvik ve daha doğru yönlendirmedir.